

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/293
KARAR NO : 2021/387
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen “*konu ve dava sebebinin aynı olması*” ve “*hakkın yerine getirilmesinin imkânsız bulunması*” ko ullarını ta imayan BA VURUNUN REDD gerekti i hk.

K A R A R

Adli Yargı Yerinde

Davacı : Milli Savunma Bakanlığı 1
Vekili : Av. E. Y.
Davalı : E.Ç.
Vekili : Av.S.A.

dari Yargı Yerinde

Davacı : D. Y.
Vekili : Av. B. Y.
Davalı : Milli Savunma Bakanlığı 1
Vekili : Av.G.O.K.

Hüküm Uyu mazlı mın

Giderilmesi

steminde Bulunan : .Ç.
Kar ı Taraf : Milli Savunma Bakanlığı 1

I. ADL YARGIDA DAVA SÜREC

A. Dava Konusu Olay

1. Davacı Milli Savunma Bakanlığı 1, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun Ek 3.maddesi uyarınca hazırlanan 2018 Yılı Askeri Personel Yan Ödeme Kararnamesi kapsamında davalının sa lık raporuna istinaden kendisine ödeme yapıldı 1, 2018 yılında tazminat oranı 2/3'ten 1/3'e dü ürülünce 01/01/2018 ile 15/06/2018 tarihleri arasında 2/3 oranı üzerinden davalıya ödenmi bulunan yan ödeme tutarlarına tekabül eden kamu alaca mın Kararnamenin geçerlilik tarihi olan 01/01/2018 tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle 05/09/2019 tarihinde adli yargı yerinde kar ı dava açmı tır.

B. Yargılama A aması

2. **Bartın 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/03/2021 tarihli ve E.2019/311, K.2021/260 sayılı kararı ile;** davanın kısmen kabulü, kısmen reddi ile; davacı tarafça davalıya fazla ödendi i anla ılan tutarın temerrüt tarihinden itibaren yasal faizi ile davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ili kin talebin reddine, kesin olmak üzere karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...Dava, 2018 yılı Askeri Personel Yan Ödeme Kararnamesi kapsamında davalıya fazla ödenen bedelin iadesi talebine ili kindir.

Davacı kurum tarafından 2018 yılına ili kin yan ödeme kararnamesi kapsamında 2/3 oranında ödenen yan ödemelerin 1/3 olması gerekti i tespit edilerek fazla ödenen bedelin iadesi için davalı tarafa ihtar yapılmı ancak davalı tarafça kurum tarafından fazla ödenen bedel iade edilmemi tir.

Davacı kurum tarafından davaya konu i lemin iptaline ili kin açıldı ı iddia edilen dava dosyası bilgileri davalı tarafça dosyaya ibraz edilmedi inden, davaya konu idari i lemin kesinle ti i kabul edilmi tir, bu nedenle idari i lemin yerinde olup olmadı unun denetimi Mahkememizin görevinde de ildir.

Kesinle en idari i lem uyarınca, davacının davalıdan alacaklı oldu u miktarın tespiti için dosya bilirki iye gönderilmekle, hükme esas alınan bilirki i raporunda, davalının raporu do rultusunda yan ödeme tazminatının 1/3 olması gerekirken davacı kurum tarafından 2/3 oranında ödendi inin maa bordrolarından tespit edildi ini, kurum tarafından Ocak - Haziran ayları için 49534 puan üzerinden hesaplama yapıldı ını ancak 2018 yılının Ocak, ubat, Mart, Nisan aylarının 2018 yılındaki yan ödeme puanının 35740 oldu u, Mayıs, Haziran aylarının 49543 oldu unun ve bu çerçevede hesaplama yapıldı ından davacı kurumun alaca mının 4.695,86 TL oldu unun tespit edildi i anla ılmakla, bilirki i raporu hükme esas alınarak davacının kabulüne karar vermek gerekti i..."

II. DAR YARGIDA DAVA SÜREC

A. Dava Konusu Olay

3. Davacı; Karamürselbey E itim Merkezi Sos.Hiz. Komutanlı ı emrinde Torp.Asb.Üçv . olarak görev yapmakta iken, TSK Askeri Personel Yan Ödeme Kararnamesi EK-2 çizelgede, denizaltıcı personele ödenen 12000 puan temininde güçlük zammının hak sahibi olmamasına ra men Nisan-Aralık 2017 ve Ocak-Kasım 2018 tarihleri arasında ödendi i, dava konusu i lemle, bahse konu yersiz ödemenin faizsiz olarak hesaplanan toplam tutarın hesaplanacak faiziyle birlikte Altınova Mal Müdürlü ü'ne yatırılmasının istenildi inden bahisle Karamürselbey E t. Mrk. Komutanlı mının 18/12/2013 tarih ve L0J:81256756-1440-10626-18 sayılı yan ödeme kesinti icmal listesi ekli i leminin iptali istemiyle 04/03/2019 tarihinde Milli Savunma Bakanlı ı'na kar ı idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. Yargılama A amaları

4. **Bursa 1. dare Mahkemesinin 22/10/2019 tarihli ve E.2019/278, K.2019/962 sayılı kararı ile** dava konusu i lemin 2018 yılına ait kısmının 9.269.46 TL istenilmesine ili kin kısmı yönünden iptaline, dava konusu i lemin 2018 yılına ait kısmının 714.75 TL istenilmesine ili kin kısmı yönünden reddine, dava konusu i lemin 2017 yılına ili kin kısmı yönünden ise karar verilmesine yer olmadı ına karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı u ekildedir:

"...davacıya fazladan ödeme yapılması hatalı olsa dahi anılan Danı tay çtihadı Birle tirme Kurulu Kararı uyarınca bu ekilde yapılan ödemelerin istirdadının, ancak en son yapılan hatalı ödeme tarihinden itibaren 60 gün içinde istenebilece i bu süreyi a an dönemlerde yapılan ödemelerin geri alınmasının mümkün olmadı ı açık olup, uyu mazlıkta davacıdan istenen 15 Kasım 2018 tarihinde yapılan ödemenin bu dönem içerisinde kaldı ı, dolayısıyla hatalı ödeme kapsamında davacıdan istenebilece i anla ıldı ından bu ödemeler di ndaki döneme ili kin (9.269,46-TL.'lik kısım) dava konusu i lemde hukuka uyarlık bulunmadı ı sonucuna varılmı tir.

Öte yandan anılan Danı tay çtihadı Birle tirme Kurulu Kararı uyarınca bu ekilde yapılan ödemelerin istirdadının, ancak en son yapılan hatalı ödeme tarihinden itibaren 60 gün içinde istenebilece inden bu dönem içerisinde kalan 714,75-TL'nin (15 Kasım 2018 tarihli 'net' ödeme) davacıdan istenilmesinde hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tir..."

5. İstanbul Bölge Daire Mahkemesi Üçüncü Daire Dava Dairesinin 18/12/2020 tarihli ve E.2020/176, K.2020/823 sayılı kararıyla, istinaf ba vurularının reddine kesin olarak karar verilmiştir.

III. UYU MAZLIK MAHKEMESİNDEN STEK

6. Adli yargı yerinde davalı Emin Çetin, Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı na sunulmak üzere 12/04/2021 tarihinde Bartın Asliye Hukuk Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçesinde, her iki davanın yan ödeme yapıldı ı gerekçesiyle ki ilere çıkarılan borç üzerine oldu unu, her iki tarafta Milli Savunma Bakanlığı nın taraf oldu unu, adli ve idari yargı kararlarının konusu ve sebebinin aynı oldu unu, kararların kesinle ti ini, kararlar arasında uyu mazlık bulundu unu, Uyu mazlık Mahkemesi Kanunu'nun 24. maddesine göre çeli ik kararlar nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldi ini ifade ederek; Bartın 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/03/2021 tarihli ve E.2019/311, K.2021/260 sayılı kararıyla, Bursa 1. Daire Mahkemesinin 22/10/2019 tarihli ve E.2019/278, K.2019/962 sayılı kararı arasındaki hüküm uyu mazlı nın giderilmesini talep etmiştir.

7. Dilekçe içeri i ile dilekçeye ekli karar suretleri ve Mahkememizce istenilmesi üzerine ilgili Mahkemelerce gönderilen dava dosyaları incelendi inde, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı ile Danı tay Ba savcısının görü lerinin alınmasına gerek görülmemiştir.

IV. LG L HUKUK

8. 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" ba lı nı ta ryan 1. maddesinin ilk fıkrası öyledir:

"Uyu mazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmi , adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyu mazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan ba ımsız bir yüksek mahkemedir."

9. 2247 sayılı Kanun'un, 3.Bölümünde, "Hüküm Uyu mazlı ı" üst ba lı ı altındaki 24. maddesi öyledir:

"(De i ik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri (1) tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmi veya kesinle mi , aynı konuya ve sebebe ili kin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çeli ki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyu mazlı nın varlı ı kabul edilir.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

İgili ki i veya makam Uyu mazlık Mahkemesine ba vurarak hüküm uyu mazlı nın giderilmesini isteyebilir. Bu halde olumsuz görev uyu mazlı nın çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."

10. 2247 sayılı Kanun'un Yargı merciince yapılacak i lemler ba lıklı 15. maddesi öyledir:

"Olumsuz görev uyu mazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinle mesinden sonra taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyu mazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir."

11. 2247 sayılı Kanun'un Uyu mazlık Mahkemesince yapılacak i lemler ba lıklı 16. maddesi öyledir:

"Uyu mazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyu mazlı ı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördü ü hallerde ilgili Ba savcıların görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir."

V. NCELEME VE GEREKÇE

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında, Raportör-Hakim Ta kın ÇEL K'in, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen ko ulları ta ımayan ba vurunun reddi gerekti i yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ba vurunun reddi gerekti i yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görüşü ülüp dü ünüldü:

13. 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde anılan hükme göre, hüküm uyu mazlı ının ortaya çıkabilmesi için:

- a) Uyu mazlık do uran hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,
- b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
- c) Her iki kararın da kesinle mi olması,
- d) Kararlarda davanın esasının hükme ba lanması,
- e) Kararlarda arasındaki çeli ki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olması ko ullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

14. Hüküm uyu mazlı ı bulundu u ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden; ortada adli ve idari yargı yerlerince verilmi ve kesinle mi kararlar bulundu u; her iki kararda i in esasının hükme ba landı ı; taraflardan en az birinin (Milli Savunma Bakanlığı) aynı oldu u anla ılmaktadır.

15. Konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı na gelince: Yukarıda ayrıntılı olarak de inilen mahkeme kararları irdelendi inde, her iki davanın konusunun "*askeri personele yapılan yan ödeme zam ve tazminatlarından*" kaynaklandı ı açık ise de, ödemelerin yöneldi i ahıslar ve ahısların konularının farklı oldu u, davaya konu edilen ödeme sebeplerinin her iki yargı kolunda birbirinden farklılık arzetti i; Mahkemelerce karar verilirken farklı hukuki de erlendirmeler yapıldı ı; her bir kararın, tarafları bakımından ayrı ve uygulanabilir hukuki sonuçlar do urdu u anla ıldı ından Asliye Hukuk Mahkemesi ile dare Mahkemesinin verdi i kararlar arasında, Hüküm Uyu mazlı ının olu masında aranan ko ullardan olan "*konu ve dava sebebinin aynı olması*" ko ulunun gerçekleşmedi i sonucuna varılmı tır.

16. Di er taraftan, davacıları konu ve sebepleri farklı olan davalarda verilen kararlar arasındaki çeli ki nedeniyle "*hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması*" ko ulunun gerçekleşmedi i hususu irdelendi inde; 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesi ile, iki ayrı yargı merciinden verilen çeli ik kararlar nedeniyle bir kimsenin hakkının yerine getirilmesinin olanaksız bulunması halinde, Uyu mazlık Mahkemesi'nce bu çeli kinin giderilmesi yoluyla, o kimse hakkında bir çözüme ula ılması amaçlanmakta olup, bu suretle verilecek kararın uyu mazlıkla ilgisi bulunmayan özel ve tüzel ki ileri etkilememesi gerekmektedir.

17. Di er bir anlatımla “*hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması*” durumu; davacı yönünden subjektif bir nitelik ta ımakta ve yargı kararı ile kendisine tanınmı bir hakkın yerine getirilmemesi söz konusu iken, davalı idare yönünden, ilamı yerine getirmekle yükümlü olması bakımından objektif bir nitelik ta ımakta ve davacıya yargı kararı ile tanınmı olan bir hakkın idarece yerine getirilmesinin olanaksızlı nı ifade etmektedir.

18. Bilindi i üzere, mahkeme kararı, kural olarak, davanın taraflarını ba lar ve bunlar için kesin hüküm sonucunu do urur. Ancak, verilen karar üçüncü ki ileri ba lamaz. Buna göre, farklı davacıların, birbirlerinden ba ımsız olarak iki ayrı yargı kolunda açtıkları davaların konularının aynı oldu undan söz edilemeyece i gibi, iki farklı davada, iki farklı davacı hakkında verilen iki farklı kararda çeli ki bulundu undan söz etmek de olanaksızdır.

19. Öte yandan idari yargı yerince dava konusu i lemin kısmen iptali, kısmen reddi ve kısmen karar verilmesine yer olmadı ı yolunda verilen karar ile adli yargı yerlerinde davanın kısmen kabulü ve kısmen reddi yolunda verilen kararların birbirlerinin uygulanmasına engel te kil etmedi i gözetildi inde, ba vuruda bulunan Emin Çetin yönünden hakkın yerine getirilmesinin imkansızlı ından da sözedilemez.

20. Yukarıda belirtilen somut olaylar ve mevzuat hükümleri birlikte de erlendirildi inde, adli ve idari yargı yerlerinde verilen kararlar arasındaki hüküm uyu mazlı ı bulundu undan söz edilemeyece i açıktır.

21. Bu durumda, 2247 sayılı Kanun’un 24. maddesinde öngörülen “*konu ve dava sebebinin aynı olması*” ve “*kararlar arasındaki çeli ki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması*” ko ullaarını ta ımayan ba vurunun reddi gerekmi tir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle,

2247 sayılı Kanun’un 24. maddesinde öngörülen “*konu ve dava sebebinin aynı olması*” ve “*kararlar arasındaki çeli ki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması*” ko ullaarını ta ımayan BA VURUNUN REDD NE,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN